

Dia Internacional de les Dones - Diàlegs en femení

Diàlegs en femení: conversa amb tres professores de la UdL

A la Universitat de Lleida hi ha professores que, des de diferents àmbits de coneixement, contribueixen cada dia a la formació, la recerca i la transformació social. En el marc del Dia Internacional de les Dones, volem donar veu a tres professores usuàries de les biblioteques UdL perquè comparteixin la seva trajectòria, els reptes que han viscut i la seva mirada sobre la universitat i el paper de les dones en el món acadèmic.

Avui conversem amb **Kateina Valentová**, Professora Lectora del Departament de Llengües i Literatures Estrangeres, **Gemma Oms**, Professora Titular d'Universitat de l'àrea de Nutrició i Bromatologia i **Eimys Ortiz**, Professora Agregada de Dret Internacional Públic i coordinadora del Grau de Dret.

- **Què et va portar a dedicar-te a la docència i/o a la recerca universitària? Va ser una vocació clara des del principi o un camí que s'ha anat construint?**

Gemma Oms: Va ser un camí que es va anar construint pas a pas. Tot va començar amb una profunda curiositat per la ciència en acabar els meus estudis universitaris, que em va portar a iniciar el doctorat. Va ser tot un repte personal en què vaig descobrir que volia continuar la carrera acadèmica a la universitat.

- **Recordes algun moment clau en la teva trajectòria acadèmica que hagi marcat un abans i un després?**

Kateina Valentová: Clar que sí. Aquest salt a la docència va ser gràcies a la proposta de la meva ex-professora, companya i amiga, Núria Casado, a la qual vaig cobrir la seva segona baixa de maternitat. A partir de llavors, formava part de la família DAL, ara DELILE. I d'això ja han passat 11 anys.

- **Hi ha hagut referents femenins que t'hagin inspirat al llarg del teu recorregut?**

Eimys Ortiz: sens dubte, les dones de la meva família. La meva àvia, la meva mare i la meva tia han estat els meus grans referents. Per la seva valentia, per la seva exigència, per la seva generositat i pel seu exemple constant de superació. Són dones que m'han ensenyat, cadascuna a la seva manera, el valor de l'esforç, de la dignitat i de tirar endavant fins i tot en contextos difícils. Per a mi, aquest és un llegat molt profund.

- **Com valores l'evolució del paper de les dones a la universitat en els darrers anys?**

Gemma Oms: Hem avançat molt en visibilitat, però encara queda camí per recórrer, especialment per augmentar el nombre de dones en càrrecs de gestió rellevants a la universitat.

- **T'has trobat amb barreres o dificultats específiques pel fet de ser dona en l'àmbit acadèmic? Com les has afrontat?**

Kateina Valentová: A veure, no és fàcil ser mare i seguir el ritme de les classes, de la recerca i la maleïda burro-cràcia. Però em poso la capa de super-woman i tiro endavant.

- **Com combines —si és el cas— la vida acadèmica amb la vida personal? Creus que la conciliació continua sent un repte especialment per a les dones?**

Eimys Ortiz: Sí, crec que la conciliació continua sent un repte, i a més és important entendre que la conciliació no és només tenir fills. Parlem de moltes dimensions de la vida: la família, el temps propi, la cura dels altres, la salut, els vincles, fins i tot la necessitat de parar. La vida acadèmica és molt absorbent i, per tant, trobar un equilibri és un repte continu. En aquest sentit, crec que encara tenim molt camí per fer.

- **Què intentes transmetre a les teves estudiants més enllà dels continguts acadèmics?**

Kateina Valentová: Intento despertar passió per la literatura, i compartir el que sento i he anat sentit sempre per ella. Pensar la literatura és desenvolupar un pensament crític, de reflexionar i formar-se una opinió personal. Trencar clixés i ideologies buides i seguir el seu propi camí. Les dones del passat mai no han tingut un camí fàcil i no vull dir que ara ho és. Però ara sí hi ha moltes possibilitats d'aconseguir el que es proposin.

- **Quin consell donaries a les joves que volen iniciar una carrera acadèmica o científica?**

Gemma Oms: Els diria que entenguin la ciència com un camí compartit, basat en la col·laboració i l'intercanvi de coneixement. Que busquin entorns diversos per aprendre i, sobretot, que confiïn en la seva mirada, la recerca necessita perspectives diverses per avançar.

- **Quin missatge t'agradaria que quedés en el marc d'aquest 8 de març?**

Eimys Ortiz: M'agradaria recordar una idea molt clara: no som una quota. Som talent, esforç, capacitat i trajectòria. I això no s'ha de justificar. El 8 de març és un bon moment per fer visible tot el que les dones aportem, però també per reivindicar que la nostra presència no ha de ser mai llegida com una concessió, sinó com una evidència.

- **Quin paper han tingut les biblioteques en la teva trajectòria com a professora i investigadora?**

Eimys Ortiz: Per a mi, la biblioteca és el cor de la institució. És molt més que un espai de consulta o d'estudi: és un lloc on circula el coneixement, on es construeix pensament i on la universitat es reconeix a si mateixa. En la meva trajectòria ha estat sempre un espai central, de treball, de descoberta i també de refugi intel·lectual.

Kateina Valentová: Primer, com a alumna, vaig treballar-hi com a col·laboradora. Sempre m'ha agradat estar rodejada de llibres. Com a professora, és la font d'informació. Siguin els llibres agafats en préstec, demanats per PUC, articles, o consells del seu personal... son la clau i l'epicentre de tota la investigació.

Gemma Oms: Com a investigadora, han estat aliades en la visibilització de la meva recerca, facilitant el dipòsit en repositoris institucionals i orientant-me sobre requisits d'avaluació i estratègies de difusió.

- **Tens algun espai o servei preferit de les biblioteques UdL?**

Kateina Valentová: Les xerrades amb el personal, ha ha. No, però trobo molt útil el servei d'enviament d'articles en 24h i tots els llibres disponibles en línia. Això és or!

Gemma Oms: Sí, el servei d'assessorament personalitzat en acreditacions i avaluació de la recerca. Valoro especialment la expertesa del personal de la biblioteca del CAFIV i el seu suport rigorós i proper.

Eimys Ortiz: Si n'he de destacar una cosa, destacaria clarament el personal. Per mi és una part essencial de la biblioteca. La seva professionalitat, la seva predisposició i la seva manera d'acompanyar fan que la biblioteca sigui un espai viu i realment útil per a tota la comunitat universitària.

- **Creus que les biblioteques universitàries poden contribuir a visibilitzar el talent femení i la recerca feta per dones?**

Kateina Valentová: Clar que sí i crec que ja ho fa.

Gemma Oms: Absolutament, facilitant indicadors que posin en valor la producció científica femenina.

Eimys Ortiz: Sí, absolutament. I crec que ho poden fer d'una manera molt significativa. Les biblioteques no només custodien coneixement: també el seleccionen, el projecten i l'ajuden a circular. Per tant, poden tenir un paper molt important a l'hora de visibilitzar el talent femení, recuperar referents i donar espai a la recerca feta per dones, que massa sovint no ha tingut tota la presència que mereix.

De tu a tu

Pregunta	Kateina Valentová	Gemma Oms
Un llibre escrit per una dona que recomanaria...	<i>The Bell Jar</i> de Sylvia Plath; en realitat qualsevol de les seves obres, siguin diaris, col·leccions de poesia o la novel·la esmentada.	<i>Llum de febrer</i> d'Elizabeth Strout.
Quan necessito desconnectar, m'agrada...	Tocar el saxo o el baix, aixecar ferro, donar un passeig llarg amb els gossos.	Passejar o gaudir d'un bon àpat amb la família i amics.
L'estació de l'any preferida...	La tardor per la seva força de crear un ambient de nostàlgia i melancolia; just per agafar el llibre, tapar-se amb la manta i llegir mentre beus te o cafè. Però l'arribada de la primavera amb els primers ametllers en flor sempre em causa alegria i benestar.	La tardor perquè combina paisatges de colors càlids i temperatures suaus amb una sensació de calma i recolliment.
El color que més em defineix...	Sempre ha sigut el negre. Per a mi, dins del negre hi són tots els colors barrejats. Però el que m'inspira pau és el verd ampolla.	El color sorra o marró suau, els colors terra.
Si pogués tenir un superpoder escolliria...	Guardar en la memòria per sempre tot el que he llegit.	La capacitat de multiplicar el temps per arribar a tot arreu.
Una ciutat per perdre'm un cap de setmana...	Londres del segle XIX.	Lovaina, on vaig viure una etapa vital i professional clau.
Una pel·lícula per tornar a veure...	<i>Eraserhead</i> de Lynch i <i>Nostalgia</i> de Tarkovski.	<i>Orgull i prejudici</i> .